

Viborg, den 5. maj 2022
Akt nr.1874574
HES/MENI

Domprovst Thomas Frank
Provst Ole Rasmussen
Sognepræst Henrik Guldbrandt Kjær
Stiftsrådsmedlem Ejvind Dahl
Stiftsrådsmedlem Ida Götke
Stiftsrådsmedlem Arne Bach
Projektkoordinator Sofie Larsen Kure, Grøn Kirke
Kommunikationskoordinator Henrik Helms
Stiftskontorchef Bodil Abildgaard – kommer senere

REFERAT

møde i Arbejdsgruppen for grøn omstilling / bæredygtighed / klimaplan for Viborg Stift

Torsdag den 5. maj 2022 kl. 16.00 – 18.00

Mødet blev holdt i Bispegården i Viborg, Domkirkestræde 1, Viborg.

I mødet deltog: Henrik Stubkjær, Thomas Frank, Ole Rasmussen, Henrik Guldbrandt Kjær, Ejvind Dahl, Ida Götke, Sofie Larsen Kure, Henrik Helms og Bodil Abildgaard,

Afbud: Arne Bach

Projektkoordinator Sofie Larsen Kure, Grøn Kirke deltog via TEAMS

Punkt	DAGSORDEN	REFERAT
1.	Godkendelse af dagsorden	Godkendt
2.	Referat fra sidste møde, den 3. februar 2022 til godkendelse <i>Referat vedlægges som bilag 1</i>	Godkendt
3.	Evalueringsmøde af "klimamøde" - fællesmøde på Golf Hotel Viborg den 3. marts 2022 med energikonsulent Carsten Vejborg	Henrik Stubkjær gennemgik mødet. Hvordan kan pengene bruges bedst? Ejvind Dahl oplyste, at mødet var godt og oplysende. Det nytter; men hvordan kommer vi videre? Ejerskabet er vigtigt. Ole Rasmussen fandt mødet godt; men hvad gør vi nu? Thomas Frank oplyste, at Skive og Salling provstier køber Vejborg rapporten. Henrik Helms fandt, at tvivlen stadig består.

		<p>Ida Götke oplyste, at hun også fandt aftenen god, og at de vil gå videre, hvis menighedsrådene siger ok. De har lokalt brug for det. Det nationale og lokale kan godt gå hånd i hånd.</p> <p>Henrik Stubkjær bemærkede, at det kan være godt set i sammenhæng med initiativet på landsplan.</p> <p>Henrik Guldbrandt Kjær var syg på temadagen.</p> <p>Sofie Kure oplyste, at dem, der har lyst, kan løbe foran.</p>
4.	<p>Orientering fra biskop Henrik Stubkjær om status for den grønne udvikling / det landsdækkende arbejde med Grøn Kirke</p> <p>Har alle fået indbydelsen til klimainspirationsdagen den 16. maj?</p>	Henrik Stubkjær indtræder i det grønne udvalg på landsplan.
5.	Næste skridt i forhold til en klimaplan for alle provstier. Processen fremover og hvem gør hvad?	<p>1. step er konferencen den 16. maj 2022.</p> <p>2. step kunne være at få undersøgt i hele stiftet, hvad der kan egne sig til solceller eller andet. Kan konsulenten fra Fyens Stift bruges? Tages op på provstemødet. Europien Energi har lavet undersøgelse til Fyens Stift og screenet al kirkejorden.</p> <p>3. step – ladestandere.</p> <p>4. step – opvarmning af kirkerne. Kan det gøres bedre og hurtigere? Sagerne skal opprioriteres. Varmepumper indenfor diget – hvordan kan man gøre det? Konsulenterne skal ind over. Thomas har to sager, der kommer ind. Der laves en businessclass, også med anvendelsesgraden af kirken. Tages op på provstemødet.</p> <p>5. step – Hvor kan der plantes ny skov/træer. Der fældes meget nu.</p> <p>6. step – hold fast i jorden.</p>
6.	Input fra Grøn Kirke v/projektkoordinator Sofie Larsen Kure	<p>Grønne kirkegårde har et stort potentiale.</p> <p>Grønne og de unge – der kommer materiale og arbejdes løbende med det.</p> <p>Himmelske dage – Bæredygtighed er overskriften.</p> <p>Sofie holder mange oplæg i hele landet hos mange forskellige.</p> <p>Grøn diakoni – skal der arbejdes hermed? Teologien og livet i kirken.</p> <p>Klimagudstjeneste/skabelsestidsgudstjenester?</p> <p>Madspild.</p> <p>Konfirmandevent kunne på et tidspunkt have det grønne som tema.</p> <p>Skovkirkegårde – skal der arbejdes med det på kirkegården eller uden for kirken? Kan der være en anderledes biodiversitet?</p> <p>Grøn Kirke uddanner graverne til grøn kirke.</p> <p>Menighedsrådene skal måske med her for at få ejerskabet.</p>

7.	Orientering om Viborg Stiftsråds tiltrædelse af ansøgning om støtte til grønne aktiviteter.	Tiltrådt. Vi fortsætter med grøn Kirke endnu et år.
8.	Lade standere: Bilag fra Lolland – Falster Stift herom vedlægges SMV vejledning - Ladestandere.pdf	Ladestandere – reglerne gælder for kirkerne. Flere steder har kommunerne rettet henvendelse om opsætning af ladestandere. Strømmen betales af den enkelte bruger. Rambøll kontaktes om bistand. Provstiuvalgene bør overveje at betale standerne ved præsteboligerne. Kan menighedsrådene købe elcykler til personalet og præsterne? Leasing af cykler til præsten, der trækkes via lønnen?
9.	Status på graverkursus fra Grøn Kirke.	2. september 2022 ved Skive Kirkegårde. Der er allerede 14 tilmeldte, selvom tilmeldingen ikke er åbnet. Der er 40 på venteliste fra sidst. Det overvejes, om menighedsrådene skal tilbydes en enkelt plads - evt. et par kirkeværger.
10.	Webinar?	Har vi et emne, så kan det sættes i gang
11.	Eventuelt	Skovkirkegårde – hvordan laver man det? Bores ud af stiftet.
12.	Næste møde	<i>Tirsdag den 27. september kl. 16.00 i Bispegården</i>

Som referent:
Bodil Abildgaard